

Multisensori mācību satura prezentēšan as veidi

Teksts: Mācīšanās dažādības centrs
“Labirintas” (Lietuva),
Eva Birzniece
Tulkojums: Eva Birzniece
2025

Nordic-Baltic Dyslexia Alliance: Together, We Can
Empowering Adult Learners to Succeed
NPAD-2024/10115

Satura akcenti

- Sākotnējais studentu novērtējums un mērķu noteikšana
- Individualizētu mācību plānu izstrāde
- Studentu iespējināšana, izmantojot "GenAI" un digitālos rīkus
- 1. scenārijs: palīdzība universitātes studentiem ar disleksiju
- 2. scenārijs: palīdzība speciālistiem pārvarēt izaicinājumus darba vietā
- 3. scenārijs: mācību pielāgošana speciālistiem un mazo uzņēmumu īpašniekiem
- Pastāvīgs atbalsts un progresa uzraudzība piecu nodarbību laikā
- Labākā prakse un svarīgākie secinājumi pasniedzējiem

**Sākotnējais
studentu
novērtējums un
mērķu noteikšana**

Efektīvas sākotnējo sarunu stratēģijas

Uzticības veidošana

Aktīva klausīšanās un empātija ir būtiska, lai veidotu uzticību un atklātu dialogu sākotnējās sarunās.

Efektīva komunikācija

Skaidra saziņa atvieglo izpratni un veicina atvērtību agrīno tikšanos laikā.

Atvērti jautājumi

Atvērto jautājumu izmantošana palīdz efektīvi atklāt izglītojamo vajadzības un personīgo pieredzi.

Personīgo, akadēmisko un profesionālo mērķu noteikšana

Noskaidrojiet dzīves mērķus

Palīdziet izglītojamiem noteikt skaidrus personīgos, akadēmiskos un profesionālos mērķus mērķtiecīgai izaugsmei.

Saskaņojiet mācību plānus

Nodrošini, lai mācību aktivitātes atbilstu izglītojamo mērķiem, palielinot motivāciju un aktualitāti.

Motivācija caur aktualitāti

Izmantojiet mērķu saskaņošanu, lai iesaistītu izglītojamos un veicinātu nepārtrauktas pūles un sasniegumus.

Mācību prioritāšu un stipro pušu dokumentēšana

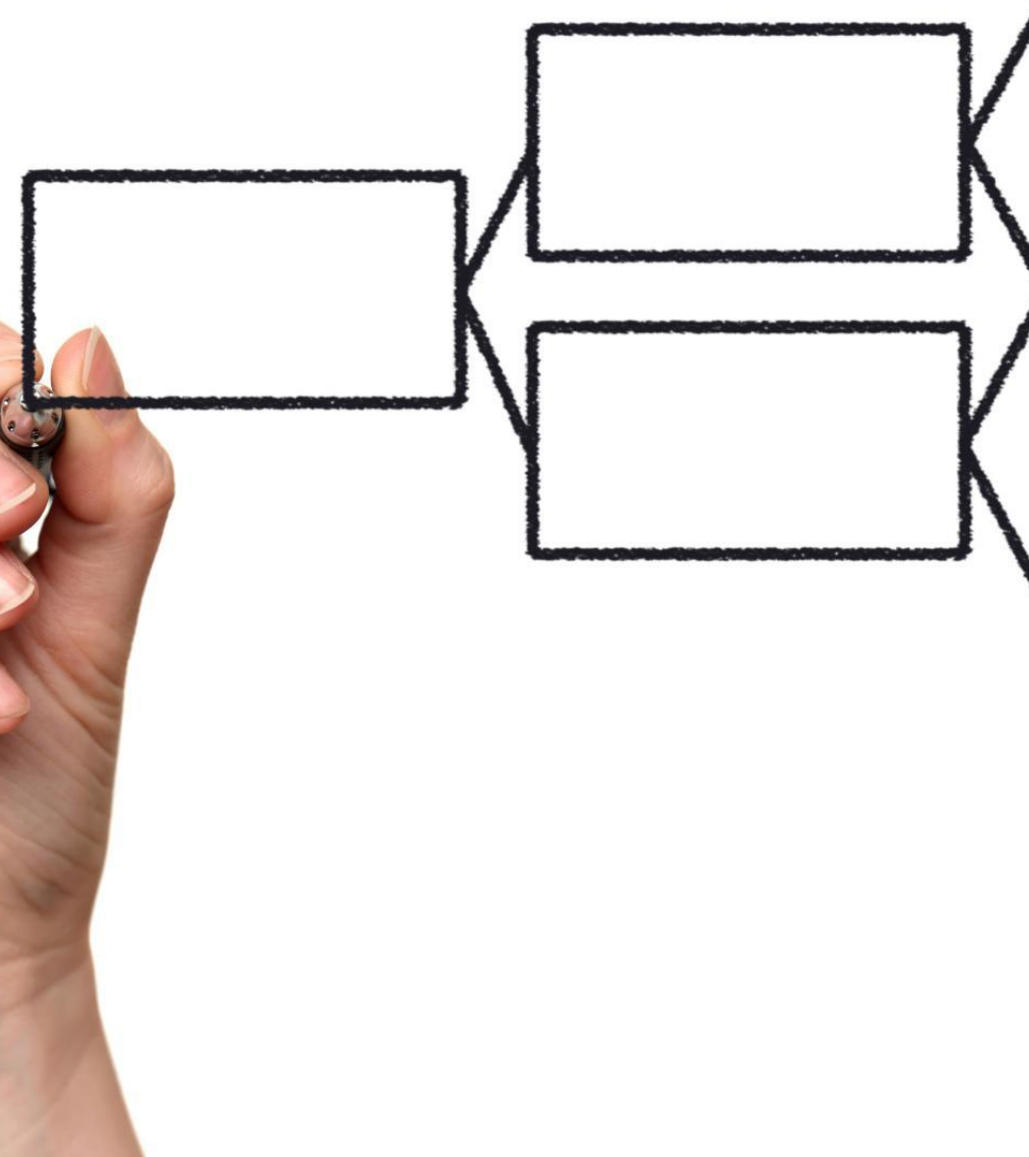
Novērtējiet stiprās puses un izaicinājumus

Identificējiet individuālās stiprās puses un izaicinājumus, lai varētu atbilstoši pielāgot nodarbības.

Informējiet nodarbības dizainu

Balstoties uz dokumentētajām vēlmēm un stiprajām pusēm, veidojiet nodarbības, kas veicina izglītojamo iesaistīšanos un panākumus.

**Individualizētu
mācību plānu
izstrāde**

Piecu nodarbību mācību plāna izveide

Progresīva prasmju attīstība

Katra nodarbība balstās uz iepriekšējo, lai pakāpeniski un efektīvi uzlabotu izglītojamo prasmes un zināšanas.

Pārdomu un korekcija

Sistēmā paredzēts laiks pārdomām, lai novērtētu progresu un atbilstoši koriģētu mācību stratēģijas.

Mērķtiecīgi mācību mērķi

Katra nodarbība ir vērsta uz konkrētiem mērķiem, kas saskaņoti ar kopējiem izglītojamā mērķiem, lai nodrošinātu mērķtiecīgus rezultātus.

Izglītojamo mērķu integrēšana nodarbības uzdevumos

Saskaņojiet rezultātus ar mērķiem

Nodrošiniet, lai nodarbību rezultāti būtu tieši saistīti ar konkrētiem izglītojamo izvirzītajiem mērķiem, nodrošinot to aktualitāti.

Saglabājiēt nodarbību aktualitāti

Nodrošiniet, lai nodarbības būtu aktuālas izglītojamiem, efektīvi integrējot viņu personīgos mācību mērķus.

Sekojiēt izmērāmajam progresam

Izmantojiēt izmērāmus rādītājus, lai sekotu izglītojamo progresam atbilstoši viņu izvirzītajiem mērķiem nodarbību laikā.

Individuāli pielāgotu aktivitāšu un materiālu izvēle

Pielāgojieties mācību vēlmēm

Izvēlieties aktivitātes, kas atbilst individuālajiem izglītojamo vēlamajiem mācību stiliem, lai uzlabotu iesaistīšanos un izpratni.

Izmantojiet palīgtehnoloģijas

Iekļaujiet tādus rīkus kā ekrāna lasītāji un adaptīvas ierīces, lai palīdzētu izglītojamiem ar dažādām vajadzībām.

Efektīvi iesaistiet izglītojamos

Izvēlieties uzdevumus, kas motivē izglītojamos, būdami interaktīvi un atbilstoši viņu interesēm un mērķiem.

**Studentu
iespējināšana,
izmantojot "GenAI"
un digitālos rīkus**

Disleksija pieaugušajiem paredzēto "GenAI" rīku apskats

Teksta pārvēršanas runā rīki

MI programmas pārvērš rakstītu tekstu dabīgā runātā valodā, palīdzot disleksiju pieaugušajiem lasīt un saprast tekstu.

Runas pārvēršanas tekstā rīki

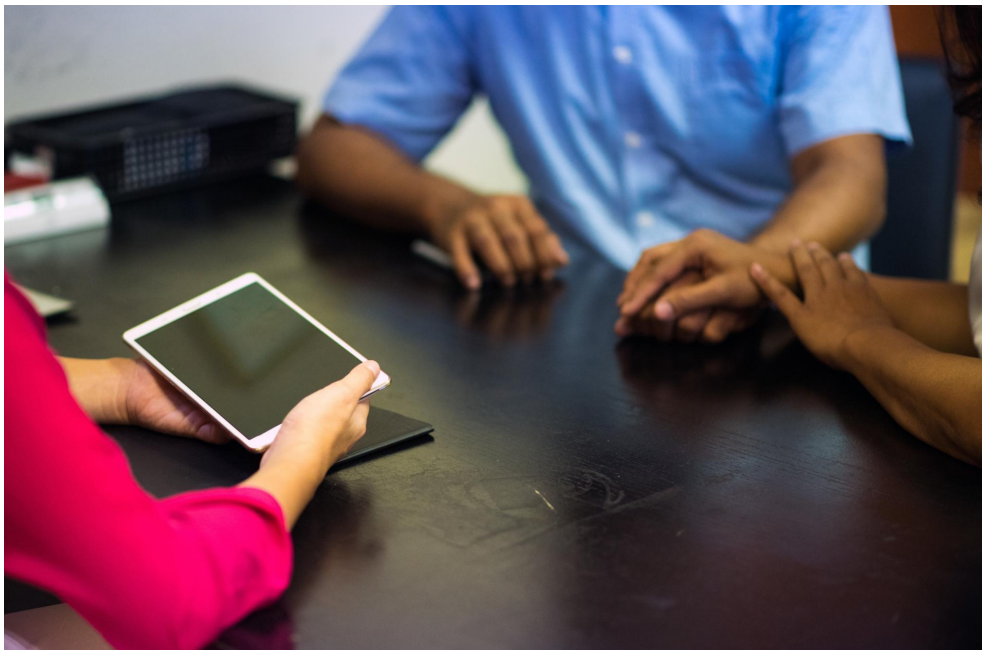
MI vadīta runas atpazīšanas sistēma pārvērš izrunātus vārdus rakstītā tekstā, lai atvieglotu saziņu un piezīmju veikšanu.

Gramatika un kopsavilkumi

Progresīvi MI rīki veic gramatikas korekciju un apkopo garu tekstu, uzlabojot lasīšanas efektivitāti un rakstīšanas precizitāti.

Individualizēts mācību atbalsts

MI pielāgo mācību pieredzi individuālajām vajadzībām, uzlabojot disleksiju pieaugušo izpratni un atmiņu.

Izglītojamo apmācība efektīvā palīgtehnoloģiju izmantošanā

Vadīta apmācība

Piedāvāt strukturētu atbalstu, palīdzot izglītojamiem saprast palīgtehnoloģiju funkcijas un to izmantošanu.

Praktiskā pielietošana

Veicināt praktisku digitālo rīku izmantošanu, lai attīstītu pašpārlicinātību un prasmes, veicot reālās dzīves uzdevumus.

Problēmu novēršanas prasmes

Iemācīt izglītojamiem metodes, kā patstāvīgi atpazīt un risināt biežāk sastopamās tehniskās problēmas.

Maksimāls ieguvums

Palīdzēt izglītojamiem izmantot palīgtehnoloģijas, lai uzlabotu viņu mācību rezultātus un patstāvību.

Pašreizstāvēšanas un patstāvīgas mācīšanās veicināšana

Mācību vajadzību izpratne

Izglītojamie būtu jāmudina efektīvi atpazīt un izprast savus unikālos mācību stilus un vajadzības.

Īpašu nosacījumu pieprasīšana

Dodiet izglītojamiem iespēju pārliecināti pieprasīt nepieciešamos nosacījumus, kas palīdzētu viņiem sekmīgi mācīties.

Mācību atbildības uzņemšanās

Mudiniet izglītojamos aktīvi piedalīties savā izglītībā un patstāvīgi aizstāvēt savus mērķus.

1. scenārijs: Palīdzība universitātes studentiem ar disleksiju

Akadēmisko izaicinājumu un prioritāšu noteikšana

Lasāmā apjoms

Izglītojamie saskaras ar grūtībām, apstrādājot lielu lasāmā materiāla apjomu ierobežotā laikā.

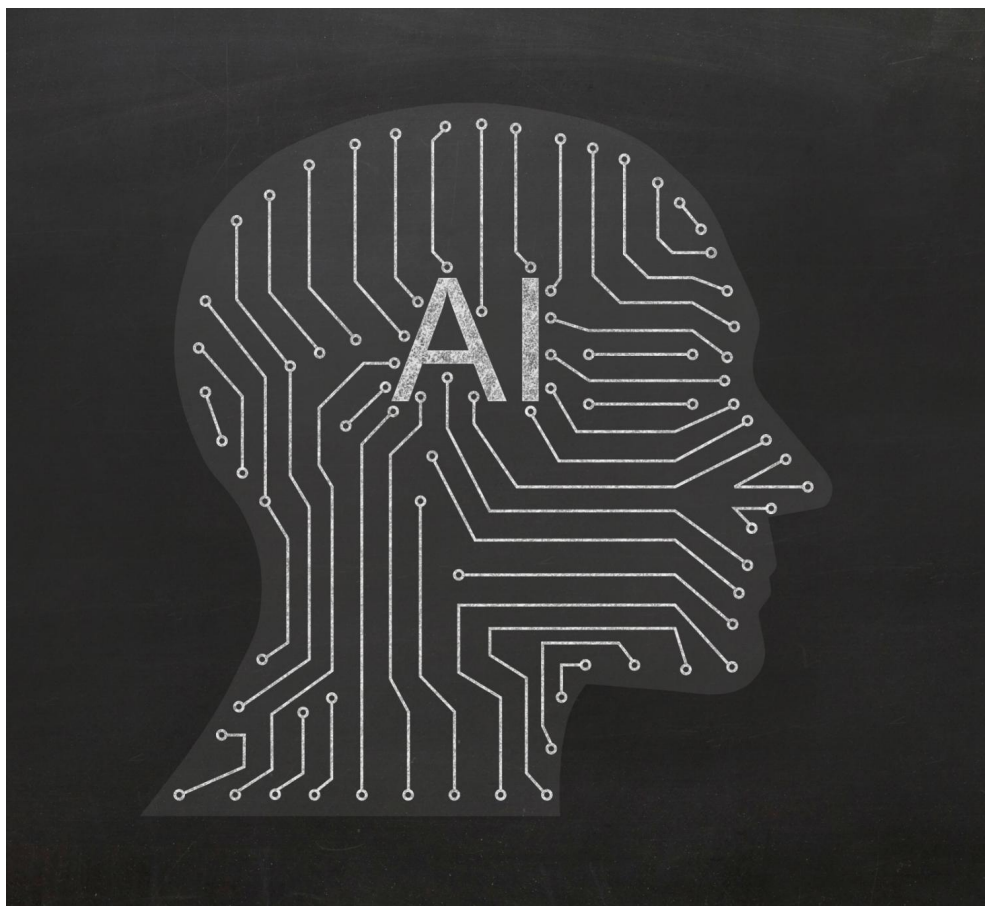
Rakstīšanas uzdevumi

Vairāku uzdevumu rakstīšana prasa organizētību un laika plānošanu, lai atbilstu akadēmiskajiem standartiem.

Termiņu pārvaldība

Vairāku termiņu pārvaldība ir ļoti svarīga, lai izvairītos no stresa un nodrošinātu savlaicīgu darbu iesniegšanu.

„GenAI“ rīku integrēšana lasīšanai, rakstīšanai un organizēšanai

Mākslīgais intelekts piezīmēm

„GenAI“ rīki var efektīvi palīdzēt fiksēt un kārtot piezīmes lasīšanas un lekciju laikā.

Eseju rakstīšanas palīdzība

MI palīdz ģenerēt un pilnveidot eseju melnrakstus, uzlabojot rakstīšanas ātrumu un kvalitāti.

Lasāmā kopsavilkums

MI rīki apkopo garus tekstus, lai izceltu galvenos punktus un uzlabotu izpratni.

Mācību grafiku organizēšana

MI palīdz plānot un kārtot mācību grafikus, lai optimizētu produktivitāti un laika plānošanu.

Gadījuma analīze: personīgā mācību plāna izveide

Novērtējiet akadēmiskās prasības

Nosakiet kursus un tēmas, kas nepieciešamas akadēmisko mērķu un pabeigšanas kritēriju sasniegšanai.

Novērtējiet individuālās stiprās puses

Analizējiet personīgās prasmes un mācību prioritātes, lai varētu efektīvi pielāgot studiju plānu.

Izveidojiet sabalansētu grafiku

Izveidojiet studiju grafiku, kurā būtu saskaņotas kursa darbu prasības ar individuālo mācību tempu un pārtraukumiem.

2. scenārijs:
Palīdzība
speciālistiem pārvarēt
izaicinājumus darba
vietā

Izprast darba vietas vajadzības pieaugušajiem, ar disleksiju

Tehnisko dokumentu lasīšana

Disleksiju pieaugušajiem bieži ir grūti lasīt un saprast sarežģītus tehniskos dokumentus darba vietā.

Mutiskās saziņas izaicinājumi

Mutiskā saziņa var būt sarežģīta apstrādes un izteikšanās grūtību dēļ, kas ietekmē komunikāciju darba vietā.

Laika plānošanas problēmas

Efektīva laika plānošana ir bieži sastopams izaicinājums, kas ietekmē disleksiju pieaugušo produktivitāti un uzdevumu izpildi.

Darba vietas komunikācijas un dokumentēšanas rīku pielāgošana

E-pasta pārvaldības rīki

Digitālie rīki vienkāršo e-pasta pārvaldību un saziņu, palielinot darba vietas efektivitāti un samazinot kļūdu skaitu.

Atskaišu automatizēšana

Automatizēti atskaišu rīki vienkāršo datu analīzi un prezentēšanu, ietaupot laiku un palielinot precizitāti.

Plānošanas un kalendāra lietotnes

Plānošanas rīki palīdz efektīvi pārvaldīt tikšanās un termiņus, veicinot labāku laika plānošanu un pašpārlicinātību.

Lomu spēles tipiskos darba vietas scenārijos

Praktiskas sanāksmju imitācijas vingrinājumi

Lomu spēles palīdz attīstīt aktīvas klausīšanās un sadarbības lēmumu pieņemšanas prasmes.

Prezentācijas prasmju pilnveidošana

Prezentāciju prakse palielina pašpārliecinātību un skaidrību, nododot ziņojumus auditorijai.

Konfliktu risināšanas apmācība

Lomu spēles konfliktu risināšanai attīsta problēmu risināšanu un emocionālo intelektu darba vietā.

**3. scenārijs: Mācību
pielāgošana
speciālistiem un mazo
uzņēmumu īpašniekiem**

Tirdzniecības un pakalpojumu nozaru unikālo vajadzību izpēte

Rēķinu pārvaldības izaicinājumi

Amatnieki bieži saskaras ar grūtībām efektīvi kārtot un pārvaldīt rēķinus savā ikdienas darbā.

Plānošanas grūtības

Tikšanos un darbu plānošana ir būtisks izaicinājums tirdzniecības un pakalpojumu nozarēm, kurām nepieciešami efektīvi rīki.

Klientu mijiedarbības vajadzības

Raita saziņa ar klientiem ir būtiska mazo uzņēmumu īpašniekiem tirdzniecības un pakalpojumu nozarēs.

„GenAI“ rīku pielietošana plānošanai, rēķinu izrakstīšanai un klientu saziņai

Plānošanas vienkāršošana

Mākslīgā intelekta rīki automatizē tikšanos un resursu plānošanu, palielinot efektivitāti un samazinot kļūdu skaitu.

Automatizēta rēķinu izrakstīšana

Mākslīgā intelekta vadīta programmatūra vienkāršo rēķinu ģenerēšanu un pārvaldību, paātrinot maksājumu ciklus.

Uzlabota saziņa ar klientiem

Mākslīgā intelekta programmas nodrošina personalizētu un savlaicīgu saziņu, palielinot klientu apmierinātību.

Reālās dzīves piemērs: santehniķa ceļš uz digitālo pratību

Individuāli pielāgoti mācību plāni

Individuāli pielāgoti mācību plāni ņem vērā unikālās santehniķa prasmes un zināšanu robus, veicinot efektīvu prasmju attīstību.

Tehnoloģiju integrēšana

Digitālo rīku ieviešana santehnikā palielina efektivitāti un palīdz virzīt karjeru, pielietojot modernās tehnoloģijas.

Karjeras izaugsmes ietekme

Tehnoloģiju integrēšana un individualizētas mācības sniedz santehniķim iespēju pilnveidoties profesionālajā jomā un pielāgoties nozares izmaiņām.

**Pastāvīgs atbalsts
un progresa
uzraudzība**

Progresā kontrolpunktu un atgriezeniskās saites ciklu noteikšana

Regulāri progresā novērtējumi

Pastāvīgs izglītojamā progresā novērtējums palīdz noteikt sasniegumus un jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi.

Atgriezeniskās saites cikla nozīme

Atgriezeniskās saites cikli ļauj veikt korekcijas un veicina nepārtrauktu mācību stratēģiju pilnveidošanu.

Nodarbību plānu koriģēšana, balstoties uz izglītojamo atziņām

Elastība pasniegšanā

Pasniedzējiem jā saglabā elastība un jāmaina stratēģijas, ņemot vērā izglītojamo atsauksmes un mācību progresu.

Reaģēšana uz izglītojamo vajadzībām

Mācību materiālu pielāgošana palīdz efektīvi apmierināt dažādo izglītojamo mainīgās vajadzības.

Sviniet svarīgus posmus un veidojiet pašpārliecinātību

Atzīstiet progresu

Sasniegumu atzīšana palīdz stiprināt izglītojamo pašpārliecinātību un motivē turpināt mācīties.

Sasniegumu apbalvošana

Apbalvojumu piešķiršana mudina izglītojamos palikt uzticīgiem un iesaistītiem savā mācību ceļā.

Pašpārliecinātības stiprināšana

Sasniegto posmu svinēšana veido pašcieņu un veicina pozitīvu attieksmi pret mācīšanos.

**Labākā prakse
un svarīgākie
secinājumi
pasniedzējiem**

Pielāgošanās dažādiem mācību stiliem un videi

Atzīstiet izglītojamo daudzveidību

Dažādu kultūras un izglītības līmeņu atzīšana palīdz efektīvi pielāgot mācību metodes.

Pielāgojiet mācību metodes

Mācību stilu pielāgošana dažādām mācību vajadzībām uzlabo iesaistīšanos un izpratni.

Maksimāli palieliniet mācību efektivitāti

Cieņa pret individuālajām vajadzībām veicina līdzdalību un zināšanu iegaumēšanu dažādās klasēs.

Atklāta dialoga un sadarbības veicināšana

Atbalstoša mācību vide

Drošu telpu veidošana mudina izglītojamos atklāti dalīties ar izaicinājumiem, nebaidoties no nosodīšanas.

Atklāta saziņa

Dialoga veicināšana palīdz izglītojamiem brīvi izteikt idejas un bažas, lai uzlabotu izpratni.

Sadarbība problēmu risināšanā

Sadarbība ļauj izglītojamiem kopīgiem spēkiem efektīvi pārvarēt izaicinājumus.

Patstāvības un mūžizglītības prasmju attīstīšana

Autonomo mācību stratēģijas

Iemācīt izglītojamos patstāvīgi plānot, uzraudzīt un novērtēt savu mācīšanos.

Mūžizglītības prasmju uzturēšana

Veicināt nepārtrauktu prasmju pilnveidošanu, kas neaprobežojas ar formālo izglītību.

Secinājums: Pieaugušo izglītojamo ar disleksiju iespējināšana

Personalizēta apmācība

Individuāli pielāgota, uz mērķiem orientēta apmācība atbilst unikālajām pieaugušo ar disleksiju vajadzībām, lai mācīšanās būtu efektīva.

Palīgtehnoloģijas

Izmantojot inovatīvus rīkus, tiek uzlabotas disleksiju izglītojamo lasīšanas, rakstīšanas un izpratnes prasmes.

Pastāvīgs atbalsts

Pastāvīga motivēšana un resursi nodrošina panākumus akadēmiskajā, profesionālajā un personīgajā dzīvē.